

POSUDEK MAGISTERSKÉ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Univerzita Palackého v Olomouci – Filozofická fakulta – Katedra psychologie

Autor práce: **Bc. Kateřina Surovcová**

Název práce: **Subjektivní kvalita spánku u jedinců s častými nočními můrami**

Autor posudku: **Mgr. Tomáš Dominik**

oponent práce

Autor posudku hodnotí práci v každé kategorii na škále A – F, přičemž hodnota „F“ v jakékoliv kategorii znamená nedoporučení práce k obhajobě. Hodnota A znamená excelentní práci překračující standardní nároky na diplomovou práci. Při uvedení hodnoty A je vždy nutné slovně uvést důvody, v čem je práce nadstandardní. Při uvedení hodnoty D nebo F je vždy nutné uvést důvody, které hodnotitele vedly k snížení hodnocení. Průměrně dobrá práce dle požadavků a norem katedry je hodnocena hodnotou B nebo C. Každá oblast hodnocení (viz níže 1 – 5) má jinou váhu při stanovení celkového hodnocení práce. Celkové hodnocení práce je dána komplexním posouzením práce autorem posudku.

Hodnota

V případě teoretické práce autor posudku extenzivně zpracuje hodnocení v bodě 2, v bodě 3 se věnuje zejména stanovení problému a cílů práce, v bodě 4 se zaměřuje na analytickou práci studenta a schopnost studenta postulovat na podkladě literatury závěry novým způsobem (úhel pohledu, nové spojitosti, kritické myšlení).

A - F

1 Aktuálnost problematiky, originalita práce, společenská potřeba práce, praktický přínos práce.

A

Téma práce je atraktivní a společensky potřebné – kvalita spánku je v dnešním světě důležité zdravotní téma a pohled na noční můry coby faktor nebo korelát snížené kvality spánku je bezesporu smysluplný. Také uznávám hodnotu a smysl projektu Hovory o zdraví, jehož je tento výzkum součástí.

2 Úroveň a kvalita teoretické části práce (přehled poznatků). Samostatnost zpracování, vhléd autora do problematiky, literární prameny, využití databází, zahraniční literatury.

A

Teoretická část práce je poměrně kvalitní. Autorka se drží tradiční logické linie od obecných pojmů (spánek) ke specifickým jevům (jednotlivé poruchy spánku, sny, noční můry). Text je srozumitelný a přístupný i laikům, přestože je podložen velkým množstvím primární literatury, a to především zahraniční. Kapitola 1 obsahuje výrazně vyšší poměr sekundárních zdrojů, resp. obecnějších a česky psaných knih, ale to vnímám vzhledem k obecnosti tématu kapitoly 1 jako zcela adekvátní. Počet zdrojů je celkově úctyhodný. Autorka prokazuje značné porozumění problematice, což se projevuje nejen schopností o zdrojích referovat, ale také je do určité míry srovnávat. Vytknout lze teoretické části z obsahového hlediska jen málo. Některá tvrzení by vyžadovala citaci, např. že spánek je životní funkcí savců a ptáků (str. 9), což implicitně vylučuje existenci spánku u jiných živočišných tříd (o této problematice lze polemizovat na úrovni definice spánku – proto by textu prospěla citace). Některé věty také potřebují věcné dovysvětlení, např. že abnormální sexuální chování vázané na spánek se projevuje „hlasitou sexuálně laděnou vokalizací, protahovanou masturbací, sexuálním zneužíváním či znásilněním“ (str. 20). Autorka také v jednom nadpisu používá zkratku NOMU, ale tuto zkratku nikde nedefinuje.

3 Formulace problému a cílů práce, výzkumný design, využití adekvátních metod a technik zpracování (výzkumných, statistických, jiných).

B

Výzkumné cíle a výzkumné otázky jsou prezentovány strukturovaně a srozumitelně. Výběr vzorku vnímám jako adekvátní – vzorek sice není reprezentativní vzhledem k populaci, ale rozhodně je reprezentativní vzhledem ke zkoumanému problému; to však s výjimkou participanta, který uvedl, že spí běžně i 30 hodin denně – pokud je tato výpověď pravdivá, pak se domnívám, že nejde o osobu, na jejímž spánku lze zobecnitelně popisovat vliv nočních můr. Metodám sběru dat nemohu nic vytknout, velmi oceňuji jejich kombinaci. Metody analýzy dat podle mého názoru odpovídají stanoveným otázkám.

4 Zpracování a prezentace výsledků práce, interpretace výsledků, diskuse, závěry.

B

Výsledky jsou prezentovány přehledně podle výzkumných otázek a nalezených kódů, čtivě a informativně. Uvádění četností je však vzhledem k nereprezentativnosti vzorku zavádějící, doporučoval bych se jej zdržet. Domnívám se, že autorka se zcela zapomněla věnovat výsledkům VO6 – po kapitole o VO5 (8.1.6) následuje kapitola o VO7 (8.1.7) a informace o důsledcích zhoršené kvality spánku tak podle mého názoru v textu chybí. Také musím upozornit na chybu v odkazování na grafy – první odstavec na str. 80 odkazuje pravděpodobně na Graf 5, ale v textu stojí Graf 4. V diskuzi musím vyzdvihnout, že autorka dbala na srovnání svých výsledků se studiemi se zdravou populací, resp. populací bez nočních můr; absence tohoto srovnání by totiž výrazně hodnotu autorčiných závěrů snížila. Autorka svá zjištění diskutuje důkladně a adekvátně je srovnává s literaturou. Limity výzkumu jsou shrnuty stručně, avšak adekvátně. Jediný nereflektovaný limit, který mě napadá, se týká tvrzení jednoho z participantů, že spí běžně 30 hodin – jednoduché vysvětlení v kapitole 8.1.1, že participant má invalidní důchod, mi připadá nedostačující, zvláště když není řečeno, kvůli jaké obtíži tento důchod má. Závěr práci odpovídajícím způsobem uzavírá.

5 Formální zpracování práce, jazyková a stylistická úroveň, rozsah práce, grafická úprava práce, dodržení publikační normy.

D

Práce je bohužel zatížena četnými formálními nedostatky (kterých v textu našel více než sedmdesát). Text obsahuje stylistické chyby (např. „Lidé si často stěžují na rychlý proud myšlenek, který není možný při usínání zastavit.“ na str. 18 nebo „Jedná se o velmi rušivé sny, avšak na rozdíl od nočních můr, i když jsou nepříjemné, tak nevedou k probuzení.“ na str. 36), chyby gramatické (např. „v minulosti byly parasomnie **milně** zaměřovány za formu epilepsie“ na str. 19 nebo „Intenzita i výška tónu jsou udávány (...) **síle** dechového úsilí“ na str. 26-27) a různé překlady a zkomoleniny („Dalším **zkoumavým** tématem“ na str. 47, „Chtěl/a bych Vás **poprostiti**“ na str. 52, „**polostukrutovaného** rozhovoru“ na str. 53, „výpovědi **zabávající** se **hodnocení** kvality spánku“ na str. 55 a další). Formát textu je nestejný – autorka někde používá odsazení odstavců, někde ne; někde uvádí „et al.“, někde „a kol.“; někde používá v citacích čárky, někde ne; čtyři a více autorů autorka v citaci v textu někdy vypisuje, někdy ne; někdy používá „&“ před posledním autorem v citaci, někdy ne; někde užívá desetinné čárky, někde desetinné tečky; někdy je znak % uveden s mezerou, jindy bez ní (přičemž psaní mezery před znakem % nereflexuje typografická pravidla) atp. Rozsahem práce odpovídá požadavkům na diplomovou práci. Seznam literatury a citace v textu obsahují místy překlady ve jménech a chyby v citační normě. Nabyl jsem dojmu, že autorka podcenila formální kontrolu – většinu chyb bylo možné předejít pečlivým pročtením práce.

Další poznámky (nepovinné): Práci hodnotím známkou C kvůli častým formálním chybám; po obsahové stránce však práci považuji za vysoce kvalitní.

Otázky k obhajobě (nepovinné):

Hodnocení celkem:

Práci doporučuji k obhajobě

Návrh klasifikace práce: C

Datum: 28. 12. 2018

Podpis: